

Campdevàdol, fills del ferro

Text i fotos > **QUIM CURBET**, fotògraf i escriptor

La vila dorm sota uns núvols que aquí semblen a tocar de la mà, tot esperant que el sol decideixi treure el nas pel puig del Ram. El Freser baixa remugant sota les branques dels arbres i el Merdàs comença a reflectir brots de llum groguissa cap al cim de Sant Cristòfol, on reposen els morts del poble. Des d'allà dalt, els benaurats albiren cada

matí el mosaic de teulats, sota els quals s'endevina el tràfec de la vida, entre la punxa de l'església parroquial i la fletxa sempre present de la torre de comunicacions del Catllar.

La gent de Campdevàdol transita amunt i avall —com personatges d'un quadre de Brueghel—, travessant el riu pels ponts per anar o tornar de les fàbriques i els camions pugen i baixen

pel davant de les cases del Raval. Una estació abandonada, coberta de grafitis vergonyosos, veu passar els combois ferroviaris que, de tant en tant, encara gosen pujar cap a Ribes i Puigcerdà. Aquesta, que fou «aspra terra de reconquesta», ara és només terra de pas i d'indústries en reconversió i lluita permanents per no acabar sent terra de ningú.

>> *Vista del poble des del castell.*

>> Porta del cementiri, al cim de Sant Cristòfol.

>> Església de Sant Llorenç.

>> Hospital Comarcal del Ripollès.

>> Façana de l'ajuntament.

>> Fent petar la xerrada davant de la biblioteca.

Un cartell davant de l'hospital anuncia que tot el recinte és lliure de fum, i un altre a la cantonada (en un supermercat) diu a tothom que passa que «Cuidant el que som et cuidem a tu». Una mica més avall, un operari intenta arreglar una avaria sota el rètol del carrer de l'Escorxador, i a la façana de l'ajuntament llueix una bandera multicolor. Dos homes fan petar la xerrada, asseguts davant de la biblioteca municipal, i dues dones fan el mateix una mica més avall. El temps a muntanya passa més calmos, comprimit entre el cel i la terra.

Un penell damunt d'un teulat de pissarra —que sembla deslliurat de la pressió ambiental— assenjala que avui el vent ve del sud, i la creu del capdamunt de l'església s'empara amb un parallamps per si de cas, perquè a Campdevàrol els núvols que passen volen baix i els llampecs curtcircuiten més fàcilment. Però ara el sol ja cau de ple i les ombres de les cases retallen perfils perfectes damunt de les voreres, el Freser fresseja, però menys, perquè el soroll dels automòbils l'ofega, i a les cases les cuines ja preparen el dinar.

La vall de Campdevàrol té dos braços, l'un estès cap a la Pobla i l'altre cap a Ribes, i dels dos indrets diuen que hi

fan bugada, a Gombreny i a Pardines asseguren que la van passant, a Campdevàrol sempre l'estenen, i a Ripoll, la van plegant, tot i que la paremiologia també afirma que «Les noies de Campdevàrol se'n van a pixar al riu i les de Ripoll es queixen que l'aigua porta lleixiu». Però tot això, naturalment, és més cosa de l'afecció popular per la rima fàcil que altra cosa.

El diumenge i el dilluns de la Festa Major es balla a la plaça principal del poble una dansa, en la qual participen sis parelles i el capdanser, vestit de negre i amb barret de copa, amb altres balladors i balladores vestits de gala. Ballen davant d'un penó amb l'escut del poble, on hi ha una palmera solitària, perquè diuen que sant Cristòfol en portava una branca quan va travessar el riu amb el nen Jesús a coll. Però aquell riu era el Jordà, i aquí no hi ha palmeres autòctones, potser hauria estat millor posar-hi un mall i una enclusa, per recordar a la gent de la vall (i també als forasters) quins van ser els orígens de la vila i, posats a fer, també caldria recordar uns versos de Concepció Casanova, filla del poble, que podrien servir com a lema de la vila: «Ni roja, ni molt trèmula. No sé. Per sempre més t'estimaré dintre l'oblit».

>> Vista del Freser.

